

Konstitucinių reikalų komitetas

2016/2055(INI)

21.10.2016

NUOMONĖ

Konstitucinių reikalų komiteto

pateikta Biudžeto kontrolės komitetui

dėl informatorių vaidmens saugant ES finansinius interesus
(2016/2055(INI))

Nuomonės referentas: Morten Messerschmidt

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Konstitucinių reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto kontrolės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. laikosi nuomonės, kad informatoriai apie pažeidimus atlieka esminį vaidmenį padedant valstybėms narėms ir ES užkirsti kelią bet kokiems sąžiningumo principo pažeidimams ir piktnaudžiavimui įgaliojimais, dėl kurių kyla grėsmė, kad bus pažeisti, arba pažeidžiami visuomenės sveikatos ir saugos, finansinio vientisumo, ekonomikos, žmogaus teisių, aplinkosaugos arba teisinės valstybės įstatymai Europos Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, arba dėl kurių didėja nedarbas, ribojama arba iškraipoma konkurencija ir pakertamas piliečių pasitikėjimas demokratinėmis institucijomis ir demokratiniais procesais, taip pat kovojant su minėtais pažeidimais ir piktnaudžiavimu; pabrėžia, kad šiuo aspektu informatoriai labai prisideda prie viešųjų institucijų demokratinės kokybės ir pasitikėjimo jomis didinimo, nes šios institucijos tampa tiesiogiai atskaitingos piliečiams ir skaidresnės;
2. pažymi, kad ir informatoriams, ir susijusiai viešajai įstaigai ar institucijai turėtų būti užtikrinama teisinė teisių, užtikrinamų pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir nacionalinės teisės nuostatas, apsauga;
3. primena, kad pagal Tarnybos nuostatų 22 straipsnio c punktą reikalaujama, kad ES institucijos taikytų vidaus taisykles dėl informavimo apie pažeidimus, pagal kurias būtų užtikrinta informatorių, informuojančių apie įtariamą piktnaudžiavimą, bei jų teisių ir interesų apsauga ir numatyta apsaugos ir prevencijos politika, taip pat tinkamos teisių gynimo priemonės dėl galimų institucijos, kuriai atitinkamas asmuo dirba, prieš jį taikomų atsakomųjų veiksmų;
4. apgailestauja, kad ne visos ES institucijos ir įstaigos yra patvirtinę minėtas taisykles; todėl ragina jas nedelsiant patvirtinti ir taikyti tokias taisykles, siekiant apsaugoti informatorius;
5. primena, kad valstybės narės, kaip pirmosios ES lėšų gavėjos, privalo kontroliuoti šių lėšų panaudojimo teisėtumą;
6. mano, kad būtina remti etikos principus, padedančius užtikrinti, kad informatoriai nepatirtų atsakomųjų veiksmų arba vidaus konfliktų;
7. pažymi, kad savo ES kovos su korupcija ataskaitoje Komisija nurodė, jog, nors valstybės narės yra patvirtinusios daugumą iš būtinų kovos su korupcija teisinių priemonių ir institucijų, jų pasiekti rezultatai nėra patenkinami visoje ES; todėl ragina valstybes nares dėti konkrečias pastangas, kad būtų užtikrinti tinkami šių priemonių ir institucijų pajėgumai ir pagerintas jų veiksmingumas; susirūpinęs pažymi, kad ne visada griežtai laikomasi kovos su korupcija taisyklių, nepakankamai veiksmingai sprendžiamos sisteminės problemos, atitinkamos institucijos ne visada turi pakankamai pajėgumų užtikrinti, kad taisyklių būtų laikomasi, deklaruojami tikslai vis dar labai nutolę nuo konkrečių rezultatų ir kad dažnai paaiškėja, jog trūksta tikros politinės valios panaikinti korupciją; todėl ragina valstybes nares veiksmingai užtikrinti, kad būtų laikomasi kovos su korupcija taisyklių, ir tuo pat metu tinkamai įgyvendinti Europos Sąjungos ir tarptautinius standartus ir gaires, susijusius su informatoriais, savo nacionalinėje teisėje;

8. ragina Komisiją imtis teisėkūros veiksmų siekiant padidinti skaidrumą, užtikrinti visišką prieigą prie dokumentų ir kovoti su korupcija, įskaitant su mafija susijusią veiklą; mano, jog būtina, kad teisės nuostatos, skirtos užtikrinti didesnę pinigų srautų skaidrumą ir atsekamumą, ypač ES fondų srityje, būtų sustiprintos, be kita ko, atliekant galutinį auditą siekiant patikrinti, ar jie buvo tinkamai panaudoti;
9. apgailestauja, kad daugelis valstybių narių dar nėra patvirtinę specialių informatorių apsaugos taisyklių, nepaisant esminio poreikio apsaugoti informatorius, siekiant užkirsti kelią korupcijai ir su ja kovoti, ir nepaisant to, kad informatorių apsauga rekomenduojama Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją 33 straipsnyje;
10. primena, kad Komisijos direktyva 2015/2392 nustatoma pranešimų teikimo tvarka, registro tvarkymo reikalavimai ir informatorių apie pažeidimus apsaugos priemonės; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad informatoriai galėtų pranešti apie pažeidimus konfidencialiai ir kad būtų tinkamai bei visapusiškai užtikrinamas jų anonimiškumas, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje, tačiau apgailestauja, kad tai tėra vienas iš nedaugelio sektoriaus teisės aktų, į kuriuos įtrauktos nuostatos dėl informatorių;
11. ragina Komisiją nustatyti informatorių apie pažeidimus apsaugos ES teisinę sistemą, kad būtų pagerinta informatorių apsauga valstybėse narėse;
12. ragina Komisiją analizuoti kitų informatoriams skirtų programų, jau įgyvendinamų kitose pasaulio šalyse, geriausios praktikos pavyzdžius; atkreipia dėmesį į tai, kad pagal kai kurias esamas programas numatytas finansinis atlygis informatoriams (pavyzdžiui, skirtų sankcijų procentinė dalis); mano, kad, nors tai reikia kruopščiai valdyti, kad būtų užkirstas kelias galimam piktnaudžiavimui, toks atlygis galėtų būti reikšmingos asmenų, praradusių darbą dėl informavimo, pajamos;
13. ragina valstybes nares susilaikyti ir nekriminalizuoti informatorių veiksmų atskleidžiant informaciją apie neteisėtą veiklą arba pažeidimus, kenkiančius ES finansiniams interesams;
14. apgailestauja dėl Komisijos sprendimo iš ataskaitos dėl korupcijos valstybėse narėse išbraukti skyrių apie ES institucijas ir todėl ragina Komisiją vėl įtraukti skyrių apie šį svarbų aspektą;
15. ragina visas ES institucijas, vadovaujantis naujų Tarnybos nuostatų 22 straipsnio c punktu, atsižvelgti į 2014 m. liepos 24 d. Ombudsmeno pranešimą, parengtą savo iniciatyva, kuriame visos ES įstaigos raginamos patvirtinti perspėjimo etikos klausimais mechanizmus ir teisės sistemas dėl informavimo apie pažeidimus, tiesiogiai grindžiamus Ombudsmeno tarnybos vidaus taisyklėmis; pakartoja, kad yra pasiryžęs patvirtinti tokias nuostatas;
16. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti ir įgyvendinti konkrečią politiką ir programas, kuriomis siekiama didinti informuotumą apie informatorių socialinę svarbą užtikrinant, kad būtų laikomasi sąžiningumo principo, nustatomi pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principo pažeidimai bei išvengta piktnaudžiavimo įgaliojimais mūsų visuomenėje;
17. ragina nustatyti prieinamus, saugius ir tiesioginius kanalus, kurie sudarytų galimybę

dalintis informacija apie galimus pažeidimus, darančius poveikį ES finansiniams interesams, kartu užtikrinant konfidencialumą aspektais, susijusiais su šia informacija ir atitinkamais informatoriais;

18. mano, kad, siekiant išvengti visų interesų konfliktų, galinčių pakenkti visuomenės nuomonei apie ES institucijų sąžiningumą, Komisija turėtų kuo greičiau persvarstyti Komisijos narių elgesio kodeksą, padidindama jo skaidrumą ir suderindama jį su Sutartyje nustatytais taisyklėmis.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	20.10.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 17 -: 1 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Mercedes Bresso, Pascal Durand, Danuta Maria Hübner, Diane James, Ramón Jáuregui Atondo, Jo Leinen, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Kazimierz Michał Ujazdowski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Isabella Adinolfi, Max Andersson, Gerolf Annemans, Charles Goerens, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jiří Pospíšil
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Csaba Sógor